

UVOD

U najranijim ljudskim zajednicama, na primer, propaganda je korišćena kao sredstvo za sugestivno saopštavanje važnih informacija, ili nametanje obrazaca ponašanja pripadnicima iste zajednice u kulturnim verskim obredima, uz pomoć simbola i rudimentarnih glasovnih znakova, a kasnije u obliku predanja i legendi, koje su se prenosila sa kolena na koleno.

U antičko doba, propagandna komunikacija je shvatana kao legitimna i manje više korisna retorička veština nadarenih govornika, dok se sredinom 20. veka smatralo da je propaganda naučno zasnovana upravljačka poluga vladajućih krugova modernih država, putem koje se efikasno mogu kontrolisati složeni društveni procesi. Ono što je važno, jeste svest da je ova specifična forma komunikacije među ljudima oduvek postojala u različitim oblicima, i služila je kao način za ostvarivanje posebnih interesa, bilo da su u pitanju pojedinci, ili određene društvene grupe.

POJAVA I NASTANAK POJMA PROPAGANDA

Sam termin propaganda potiče od latinske reči propagare, što u prevodi znači širenje, rasprostiranje. Interesantno je da ovaj termin gotovo da nije bio poznat sve do početka 19. veka.

Prema mnogim izvorima, pojava ovog pojma u značenju pod kojim ga danas podrazumevamo vezuje se za 1622. godinu i to za papu Gregora XV i uspostavljanja "Congregatio de Propaganda Fide, posebnog tela katoličke crkve. Ovo telo, sastavljeno od kardinala i visokih crkvenih dostojanstvenika, imalo je zadatak "da organizovano i efikasno širi katoličku veru.

Prvi svetski rat i propagandni naponi koji su ulagani od strane svih učesnika, uglavnom se u savremenoj literaturi uzimaju kao prekretnica u tretiranju propagande kao osmišljene i organizovane komunikacije, kojoj se pridaje ozbiljan značaj u osvajanju ekonomskih, političkih i ratnih ciljeva. Tada se propaganda najčešće, i u najširem smislu, definiše kao širenje i rasprostiranje poželjnih ideja, mišljenja i stavova često uz korišćenje laži i iskrivljenih činjenica.

Mnoge zablude i preterivanja u vezi njenog uticaja i načina delovanja upravo tada postaju moderni mitovi, koji su se zadržali do danas. Jedna od tih zabluda je i široko rasprostranjeno mišljenje da je propaganda neka vrsta tajnog naučnog metoda u ispiranju mozga ljudi. Mnogi ljudi i danas veruju da je to tačno i da su žrtve raznih eksperimenata, koje vlade, ili njihove tajne organizacije (CIA, KGB), preduzimaju kako bi ostvarivale svoje skrivene ciljeve. Ove teorije zavere vezane za propagandu nikada nisu izgubile na aktuelnosti i na zanimljiv način govori o aktuelnosti teme.

DEFINICIJA PROPAGANDE

U nastojanju da se fenomen propagande ipak preciznije definiše, mnoge modernije teorije usvojile su nekoliko zajedničkih odrednica, koje propagandu shvataju kao skup posebnih tehnika komunikacije u cilju masovnog uticaja, ili sugestije, kroz manipulaciju simbolima i psihologijom mase i pojedinca.

Ono u čemu se svi slažu, jeste činjenica da propaganda uključuje intenzivno korišćenje slika, slogana i simbola koji utiču na naša uverenja i emocije; to je smišljena komunikacija sa tačno određenom tačkom gledišta, koja ima za cilj da primalac poruke "dobrovoljno" usvoji željene pozicije i uverenja kao da su njegovi sopstveni i deluje u skladu sa tim.

Danas, savremenu propagandnu delatnost, kao specifičan oblik društvene komunikacije, ipak možemo najpreciznije definisati kao "sistematski pokušaj da se vrši uticaj na emocije, stavove, uverenja i akcije određene ciljane populacije u svrhu ideološke, političke ili komercijalne indoktrinacije, putem kontrolisane transmisije jednostranih poruka preko masovnih ili direktnih kanala medijske komunikacije".

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com